

Näkökulmia ekologiseen kestävyyteen

Henna Konu
Luonnonvarakeskus
henna.konu@luke.fi
Twitter: @hkonu

Matkailu ja ekologinen kestävyys

- Ekologinen kestävyys
- Ekosysteemit
- Matkailu ja ekosysteemipalvelut, esim.
 - Maisemat
 - Virkistysarvo
 - Monimuotoisuus

Matkailun ekologiseen kestävyYTEEN ja vastuullisuuteen vaikuttavia asioita

- Ilmaston muutos
- Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen
- Poliittiset tavoitteet
- Muuttunut ja muuttuva kysyntä
- Nopeat toimintaympäristön muutokset

Matkailu ja ilmastonmuutos

Matkailu aiheuttaa päästöjä, jotka kiihdyttävät ilmastonmuutosta ja aiheuttavat muutoksia myös luontoympäristöissä.

Erityisesti luontoon ja luonnon resursseihin pohjautuva matkailu on herkkä ilmaston- ja ympäristön muutoksille.

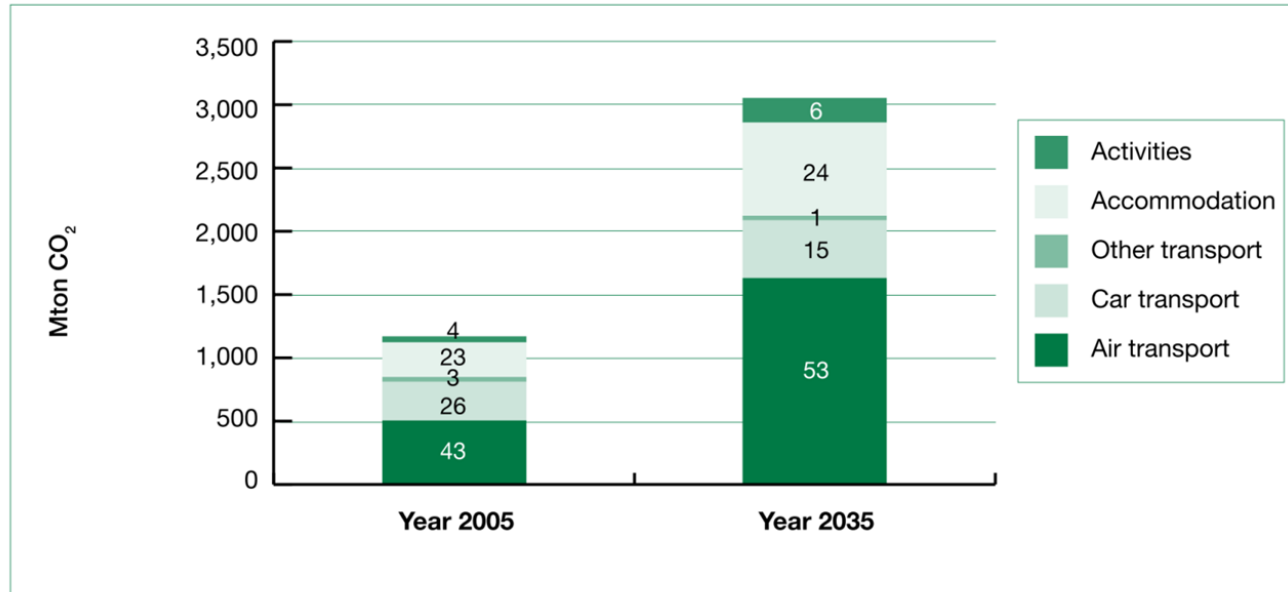

Glasgow Declaration
Climate Action in Tourism

“If we can move rapidly away from carbon- and material-intensive ways of delivering visitor experiences, instead prioritising community and ecosystem wellbeing, then tourism can be a leader in transforming to a low-carbon future.”

Matkailun aiheuttamat päästöt

Figure 11.13 Comparison of current emissions caused by tourist trips (overnight) and projections of emissions for the year 2035 under the assumptions of a 'business-as-usual' scenario (%)

Source: UNWTO, 2008

“We find that,.. 2009-2013...tourism’s global carbon footprint has increased from 3.9 to 4.5 GtCO₂e, accounting for about 8% of global greenhouse gas emissions. Transport, shopping and food are significant contributors.”
Lenzen ym. 2018

Luonnon monimuotoisuus

- Biodiversiteetti, luonnon monimuotoisuus, luonnon kirjo, elonkirjo
 - Elämää sen kaikissa eri ilmenemismuodoissaan
- Luontokato
 - Kun ihminen toiminnallaan hävittää elämää, luonto köyhtyy, syntyy luontokatoa (= luonnon köyhtyminen)
 - Järjestelmällinen ihmisen aiheuttama luontokato on johtanut siihen, että puhumme biodiversiteettikriisistä, joka hoitamattomana johtaa 6. massasukupuuttoon
- Luontokato näkyy eri tasoilla (populaatiot, lajit, ekosysteemit jne.)

Luonnon monimuotoisuuden tilanne

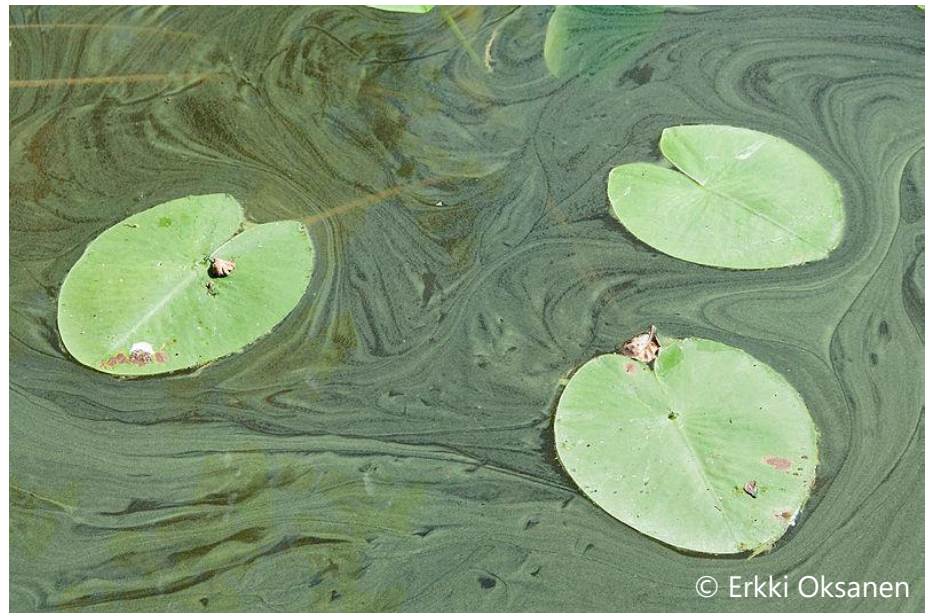
- Luonto köyhtyy globaalisti kiihtyvällä nopeudella
 - Ihmiskunnan väestönkasvu ja luonnonvarojen ylikulutus
- Luontokato haastaa ihmiskunnan hyvinvoinnin, talouden, terveyden ja turvallisuuden (IPBES 2020, Dasgupta 2021)
- Luonto köyhtyy myös Suomessa
 - Arvioiduista lajeista n. 12 % uhanalaista → uhanalaisten lajien osuus kasvussa
 - Uhanalaisista lajeista suuri osa elää metsäympäristöissä ja avoimilla alueilla

Suomesta tiedetään hävinneen ainakin 312 eliölajia...

Mitä tämä tarkoittaa matkakohteessa?

Vaikutus toimintaympäristöön ja sen vetovoimaisuuteen:

- Talvikauden pituus ja lumen määrä
- Muutos paikallisessa lajistossa (esim. norppa)
- Vesistöjen rehevöityminen – sinilevän määrän lisääntyminen

© Erkki Oksanen

Ekologinen kestävyys matkakohteessa

Haasteita:

- Luonnonresurssien hyödyntäminen
- Toimialojen väliset ristiriidat
- Luontokohteiden ruuhkautuneisuus

Mikä on matkailusektorin rooli matkakohteen ekologisen kestävyys edistämässä?

Saimaalla virisi kova pelko kaivoksista – ”Tuleeko Suomesta yksi suuri avolouhos?”

Saimaan alueella on herännyt suuri huoli kaivoshankkeista. Kansalaisaloitteella pyritään lakimuutokseen, jolla rajattaisiin esimerkiksi Saimaan kaltaiset vesialueet kokonaan kaivostoiminnan ulkopuolelle.

M

JAA

KOMMENTIT

Juu me palstoista varsinkin eteläisessä Suomessa maksetaan useita kymmeniä prosentteja yli pyyntihinnan. Talousmetsä hakataan entistä nuorempaan, 60–80-vuotiaana.

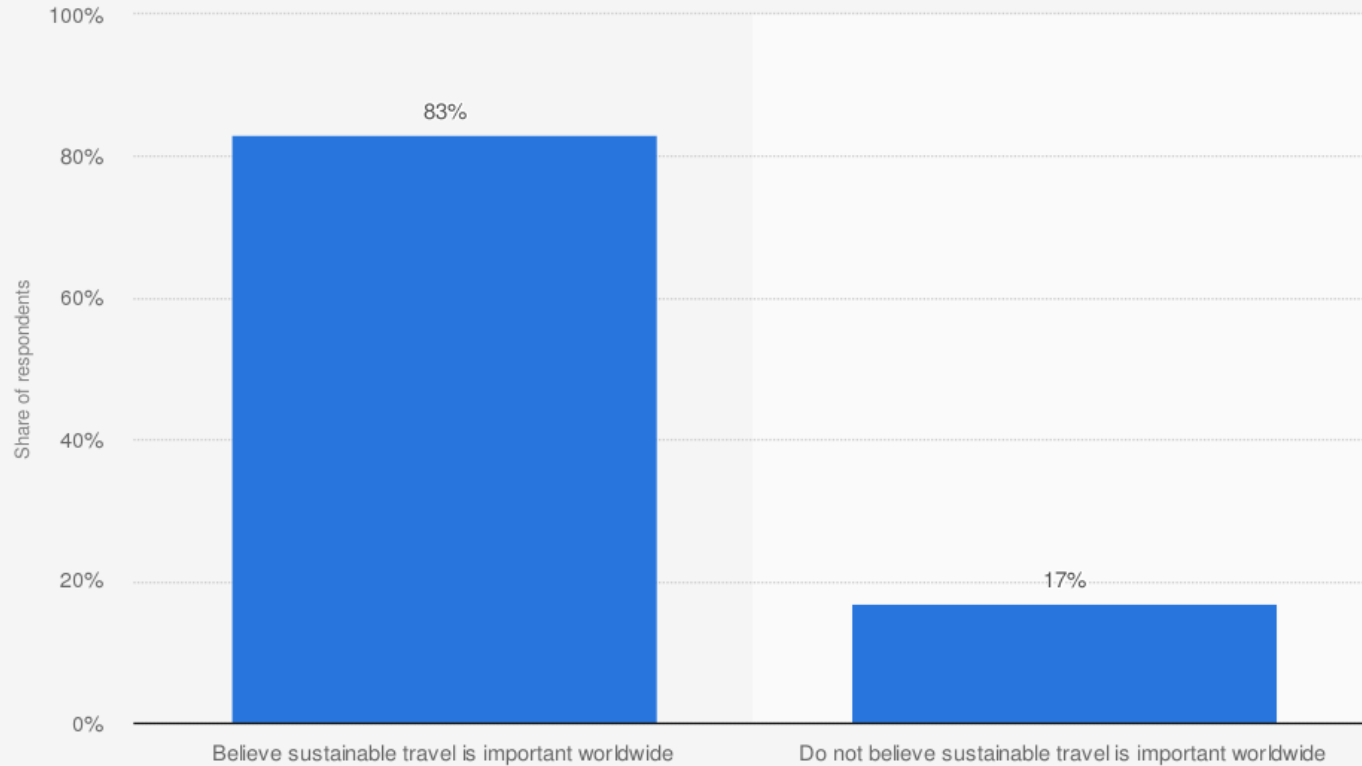
Vanha, luonnon monimuotoisuuden kannalta elintärkeä, metsä hupenee. Se on juuri sitä yli 100-vuotiasta ”oikeaa metsää”, jota suomalaiset rynnivät sankoin joukoin aistimaan kansallispuistoihin.

Moni on löytänyt metsän ja luontoelämykset aivan uudella tavalla korona-aikana. Metsä menee ihon alle. Se rauhoittaa.

Ekologinen kestävyys
omassa toiminnassa ja
kestävien valintojen
mahdollistaminen
asiakkaille

Share of travelers that believe sustainable travel is important worldwide in 2021

Source

Booking.com
© Statista 2021

Additional Information:

Worldwide; Booking.com; March 2021; 29,349 respondents across 22 countries; 18 years and older; all respondents had to be either the primary decision maker or involved in the decision making process for the next 12 months/plan to take a trip in the next 12 months

want to reduce their energy consumption (e.g. by turning off air conditioning and lights in their room when they are not in it, for example).

want to use more environmentally friendly modes of transport (i.e. walking, cycling or public transport over taxis or rental cars).

are keen to reduce water usage (e.g. by reusing towels or opting out of daily room cleaning).

are committed to reducing the carbon footprint of their trip or pay to offset this whenever possible.

Ekologisen kestävyuden edistäminen

- Tavoitteiden asetanta
- Toimenpiteet
 - yritystoiminnan kannattavuuden parantamiseksi
 - laajemmin toimintaympäristön tukemiseksi
- Osa toimista helpommin mitattavissa kuin toiset

© Henna Konu

Ekologisen kestävyys edistäminen

- Jätteiden lajittelu, kierrätys ja jätemäärän todennettava vähentäminen.
- Energian kulutuksen vähentäminen.
- Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen.
- Vedenkulutuksen todennettava vähentäminen.
- Palveluiden tuottaminen ympäristöystävällisesti, jättämättä jälkiä ympäristöön ja kuluttamatta luontoa.
- Vaikuttaminen luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.
- Ympäristöjärjestelmän käyttöönotto yrityksissä.
- Henkilökunnan kouluttaminen ympäristötietoiseksi.
- Ruokahävikin vähentäminen ja hyödyntäminen.
- Luomu- ja kasvisruoan käytön lisääminen.
- Ympäristöystävällisten puhdistusaineiden käyttö.
- Kiertotalouden käytäntöjen omaksuminen.
- Ilmastonmuutoksen hillintä / hiilijalanjälkilaskurin käyttö.
- Viestintä ja asiakkaan näkökulma. Yritys viestii asiakkaille vihreistä valinnoista ja pyrkii näin saamaan heidät toimimaan vastuullisemmin.

Tapoja edistää ekologista kestävyyttä

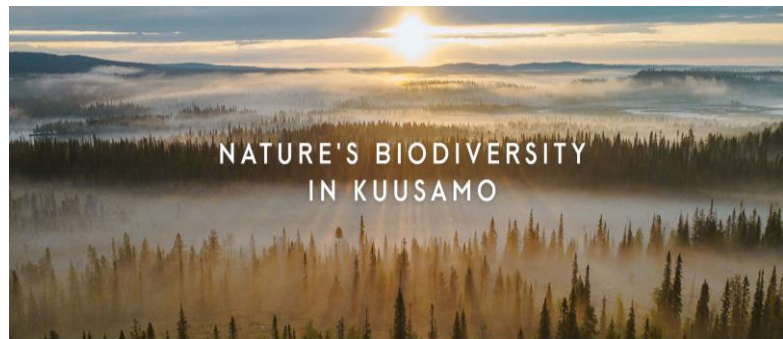
- Kohti hiilineutraalia matkailua?
 - Päästöjen laskenta
 - Päästöjen vähentäminen
 - Päästöjen kompensointi
 - Tulevaisuudessa paikalliset matkailun hiilikompensaatiomallit?

Paikallisia matkailun hiilikompensaatiomalleja tutkitaan MAHIS-hankkeessa: Metsiin perustuvat matkailun hiilipäästöjen kompensoatiomallit -esimerkkinä Koillis-Suomi

Tapoja edistää ekologista kestävyyttä

- Paikallisten vetovoimatekijöiden turvaaminen
 - Toimet luonnon monimuotoisuuden, maisemien ja liikuntaympäristöjen turvaamiseksi/mahdollistamiseksi
 - Maisema- ja virkistysarvokauppa
- Vaikuttajana ja suunnannäyttäjänä toimiminen

PRESERVING LANDSCAPES AND BIODIVERSITY
IN KUUSAMO

Luonnon monimuotoisuus ja matkailu

"...jos meiltä häviää täältä tiettyjä eläinlajeja tai kasvilajeja niin meillä häviää myös pala kulttuuria, koska niihin kaikkiin liittyy tietynlaisia tarinoita ja ennustuksia ja muita semmosia, jotka on sitä aitoa sisältöä ja tarinaa et sitä ei tarvii ees käsikirjottaa [osaksi matkailutuotetta]. Ne on meille monesti semmosia itsestäänselvyyksiä, et ei niitä tuu ajateltuakaan et minkä takii meillä on vaikka tämmösiä sanontoja tai miksi just tietyt lintulajit käyttäytyy tietyssä paikassa tietyllä tavalla. Et niissä on niin paljon jo sisältöä, et meidän ei tarvii keksii mitään muuta. Et ne jos häviää, niin kyl meiän niinku tää meiän ympäristö, vois sanoo semmonen kulttuurillinen ja sosiaalinen pääoma niin sitten se rapistuu siinä..."

Maisema- ja virkistysarvokaupan pilotointi

- Kerättiin vapaaehtoisia "maisemahyvityksiä" matkailijoilta ja alueen (matkailu)toimijoilta
- Toiminnassa mukana olevat kohteet matkailun kannalta merkityksellisillä alueilla
- Metsänomistajien kanssa tehtiin 10 vuoden sopimus maisema- ja luontoarvojen säilyttämisestä

© LUONNONVARAKESKUS

<https://sincereforests.eu/landscape-and-recreation-value-trade/>

RUKA!
KUUSAMO

TEE MAISEMAHYVITYS
METSÄNHALTIJALLE!

MUINAIN SE ONNISTUI UHRAAMALLA
MUURAHAIKESKÖÖN HOPEAA, VIINAA TAI VERTA

NYT SIIHEN RIITTÄÄ **5€**

LAHJOITA MAISEMALLE, JA SE ON TÄSSÄ VIELÄ HUOMENNAKIN

LAHJOITA HALUMASI SUMMA TEKSTIVIESTILLÄ NRO 14588

1 maisemahyvitys	• 20 maisemahyvitys
5 maisemahyvitys	• 30 maisemahyvitys
10 maisemahyvitys	• 40 maisemahyvitys

LAHJOITA SOITTAMALLA: 0600 96906
Lahjoitussumma 10 €

LUE LISÄÄ: RUKA.FI/MAISEMAHYVITYS

Kotitalon metsän suojelu

"Meidän toimialamme on ulkoilu ja liikunta. Vastuullisuus on osa yrityksen strategiaa. Oli helppo päätös olla mukana aluetta, jonka halki kulkee hieno ulkoilureitti." **Kimmo Turunen**, toimitusjohtaja, Kontiolahti Outdoor

Ekologisen kestävyuden edistäminen matkailussa

- Omien vastuullisuustoimien tunnistaminen ja niiden edistäminen
- Miten voi tehdä vastuullisen matkailun helpommaksi asiakkaille
- Miten voi edistää oman toimintaympäristön säilymistä
- Vastuullisuudesta viestiminen

Kiitos!

Henna Konu
Luonnonvarakeskus
henna.konu@luke.fi
Twitter: [@hkonu](https://twitter.com/hkonu)